

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Eulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad
Telefonszam:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre 720 Lej
Fel évre 360 Lej
Negyed évre 180 Lej
Havonta 60 Lej

Hirdetéseik díjazás szerinti
Majlontok havonta raggo:

Egyes száma ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Buou... 57 baniva
főhb

A nagy panama.

Bucurestiben hatalmas panama szálaít bogozza a vizsgálóbíró. Magasállású, előkelő személyek büntetőtörvénykönyvbe ütköző dolgokat követtek el, megkárosítottak egész csomó embert, közokirathamisításokat követtek el, illetéktelen haszonfőz jutottak. Most rájukcsapott a törvény kemény keze és a bűnösök tekintet nélkül előkelő személyekre és befolyásukra, odakerültek, ahová a kenyerértolvaj, a gyilkos, a kis bűnös: a börtönbe. A törvény egyformán kötelező mindenkire s nem képezhet kivételt sem kicsiny, sem nagy.

Az ország közvéleménye valahogy fellelegzik most, amikor látja, hogy a kormány pártatlan erélyvel kezeli az ügyet és nem gördit semmi akadályt a vizsgálat útjába. Megnyugtató érzés az, amikor az egyszerű polgár látja, hogy büntetlenséget nem élvezhet senki sem, amikor tudomására adják, hogy ügyész, vizsgálóbíró, rendőr és csendőr csakugy felelősségre vonja a miniszter fivérét, mint akármelyik kis bűnöst. Bratianu miniszterelnök erélyes gesztussal kijelenti, hogy a bűnösök bünhődjenek, tekintet nélkül arra, hogy ezek híveiből kerülnek-e ki, vagy pedig az ő politikájától távol álló személyek. Ez a tény formálisan beharangozója az annyira óhajtott konszolidációnak. A tisztogatás nagy munkájának el kellett már kezdődnie, mert az állam csak úgy tud fennmaradni, ha megőrzi a közelet tisztaságát és mindazokat, akik panamával, csalással, lopással, sikkasztással és visszaéléssel a jogrend és a konszolidáció ellen törnek, ártalmatlanná teszi. Az ország megrendült bizalma most ismét visszatér. Nem a panama felfedezése hozza vissza a bizalmat, mert hiszen bűnösök mindig és minden országban vannak, hanem az, hogy elérkeztünk már oda, hogy le lehet tartóztatni egy miniszter fivérét, egy magasállású tábornokot, és hogy távoznia kell az államtitkárnak is. Eddig az ilyen magasállású személyek szentek és sérthetetlenek voltak és az egyszerű nép szemében úgy tüntek fel, mint akikhez még csak hozzánylni sem szabad. Most azonban kiderült, hogy még ilyen magas pozícióban is tévedhetnek az emberek és még ilyen magas pozícióban is felelősségre lehet vonni őket a tévedésért.

A bűnösök felelősségre vonása azonban csak kezdet, a nagy folytatást még várjuk. Az ország konszolidációja és jövője függ a közélet megtisztításától és akarva nem akarva oda kell ültetni a vádlottakat a vádlottak padjára. Az első igaz gesztust most volt alkalmunk látni. Váruik a folytatást.

Angol kölcsönt kap Románia.

Harmíncmillió fontot tesz ki a kölcsön összege. — Novemberben perfektuálják a kölcsönt.

(Bucuresti, október 23.) Illékes forrásból nyert értesülés szerint Oromulunak, a Banca Nationala kormányzójának Londonban megkezdett kölcsöntárgyalásai sikerrel biztatnak. A kölcsön összege harminc millió fontot tesz ki, ami a lej mai árfolyama mellett huszonnyolc milliárd lejnek felel meg. Ebből az összegből az angol hitelezők tizenöt milliárd lejt készpénzben, a fennmaradó részt

pedig vasuti és postai felszerelésekben fogják folyósítani. Egyelőre nem képezi tárgyalás alapját a kölcsönnel szemben felállítandó garanciák kérdése, mivel a londoni pénzpiac jelenleg a német és görög kölcsön munkálataival van elfoglalta. A kölcsön előmunkálatai mindazonáltal folynak úgy, hogy mire Bratianu Vintila s Oromulu november közepén Londonba utaznak, már csak a kölcsön perfektuálása marad hátra.

A kormány orvosolja a kisebbségi iskolák sérelmeit.

Angelescu miniszter ígérete Nagy Károly püspöknek. — Ankét dönti el a magyar iskolák jövődő sorsát.

Clujról jelentik: A magyar kisebbségi oktatás terén nagyfontosságú változások állanak küszöbön. Nagy Károly cluji református püspök, aki a szenátus megnyitása óta állandóan Bucurestiben tartózkodik, az utóbbi napokban jelentős eredménnyel tárgyalásokat folytatott a kisebbségi oktatás ügyében és egyházi kérdésekben. A püspök Tökés Ernő esperessel elsősorban Angelescu közoktatásügyi minisztert kereste fel, akivel hosszasan tárgyalt és két memorandumot nyújtott át.

Mit kérnek a kisebbségi iskolák.

Az egyik memorandum a bezárt 83 erdélyi református iskola miatti tiltakozást foglalja magában, a másik pedig arra kéri a közoktatásügyi minisztert, hogy a jövőben a kisebbségi iskolákat érintő rendelkezéseket közöljék az iskola fenntartókkal is. A tárgyalások folyamán a püspök arra kérte a közoktatásügyi minisztert, hogy a kisebbségi iskolák sérelmei ügyében ankétet hívjon össze, ezenkívül a kérdéseket vegyes bizottság vizsgálja felül, amelynek a közoktatásügyi hatóságokon kívül az egyházak képviselői is tagjai legyenek.

Ankét az iskolák ügyében.

A közoktatásügyi miniszter a legnagyobb jóindulattal hallgatta a püspök előterjesztéseit és a tárgyalások folyamán is teljes megértést mutatott. Megígérte hogy legközelebb ankétet fog összehívni, amely kiterjeszkedik az összes erdélyi kisebbségi iskolák sérelmeire. Ezenkívül tárgyalások folynak a kisebbségi iskolák nyilvánossági jogának visszaadása ügyében is.

Angelescu Közoktatásügyi miniszter a püspökkel folytatott tárgyalások után magához kérte az erdélyi közoktatásügyi vezérfelügyelőket, majd két nap múlva ismét fogadta Nagy Károlyt. A miniszter kijelentette, hogy őszintén kívánja a kisebbségi iskolák sérelmeinek revízióját és e célból vegyes bizottságot hív össze, amelyek az elkobzott nyilvánossági jogok ügyében is dönteni fognak. Ezek után a püspök köszönetet mondott a közoktatásügyi miniszter jóindulatú támogatásáért.

A kormány orvosolja a sérelmeket.

Angelescu viszont arra kérte az erdélyi magyarságot, hogy sérelmei esetén ne forduljon a Népszövetséghez, vagy a külföldhöz, mert a kormány minden egyes esetben orvosolni fogja a sérelmeket. Nagy Károly püspök felkérte még Duca külügyminisztert, akitől támogatást kért a kisebbségi ügyekben. A külügyminiszter kielégítésbe helyezte jóindulatát. A püspök végül Lepadatu kultuszminiszternél jelent meg, akitől kérte az erdélyi református egyház anyagi támogatását. A kultuszminiszter megígérte, hogy a kérdést a költségvetési bizottság elé terjeszti és hangsúlyozta, hogy a maga részéről mindent el fog követni a kedvező döntés érdekében. Ezután ő is kérte a püspököt, hogy a magyarság teljes bizalommal terjeszse a kormány elé sérelmeit és ne forduljon a külföldhöz.

Nagy Károly elutazása előtt kijelentette, hogy soha ilyen meglepéssel nem távozott el Bucurestiből. A tárgyalások eddigi eredményei arra engednek következtetni, hogy az erdélyi magyar kisebbségi iskoláztatás terén jelentékeny előnyös változások várhatóak.

Nincs béke a magyar politikában.

Még mindig kísért a kiszagdák ellenzékevonulása. — Viharos jelenetek a magyar demokratikus szövetség megalakulása körül.

(Budapest, október 23.) A nemzetgyűlés mai ülésén jelentette be Hegyemegi Kiss Pál tizenhat képviselőtársával az országos demokratikus szövetség megalakulását és egyben felolvasta a párt programját. A párt követeli, hogy az általános titkos szavazás alapján tartsák meg az új választásokat, az államforma kérdésében népszavazás döntsön és az államfő hatalmát törvényhozási uton rendezzék. A program további részében a követelt szabadsági jogokat sorakoztatják fel. Így az esküdtszék visszaállítását, az internálás és a jelentkezés megszüntetését, az emigráció likvidálását, a földreform gyors végrehajtását, törvényes intézkedéseket a munkanélküliség és a drágaság leküzdésére, az elbocsátott tisztviselők revízióját, demokratikus külpolitikát, a békeszerződés igazság talanságainak békés uton való rendezését. Amikor Hegyemegi beszédét befejezte, a jobboldalról a megjegyzések tömege hangzott el és ezekből izgalmas összeszólalkozás keletkezett a jobb- és baloldali képviselők között. Majd a fővárosi törvényjavaslat tárgyalását folytatták, amelyhez Vázsonyi Vilmos is hozzászólt. Vázsonyi szerint a javaslatban ismét kísért az 1920-as választási törvény szelleme, amely megoldotta, hogy miképpen lehet kisebbségből többséget csinálni.

Az egységes párt csütörtökre tervezett értekezletét péntekre áthelyezték és azon előreláthatólag a kiszagdák kívánságait fogják tárgyalni. Ugy hirdik, hogy a kiszagdák első sorban a kormány bizonyos rekonstrukcióját fogják követelni. Az egységespártban általános a remény, hogy a megegyezés létrejön és a kiszagdák a pártból való kiválására nem kerül sor.

Gróf Bethlen István miniszterelnök és nagyatádi Szabó István ma hosszasan tanácskozást folytattak. Az Új Nemzedék szerint nagyatádi Szabó reméli, hogy a megegyezést létrehozza a kiszagdák és a miniszterelnök között. A lap értesülése szerint a kormány újalakítása csak napok kérdése, bár Bethlen István továbbra is a kormány élén marad, meri a kiszagdák is szükségesnek tartják, hogy Bethlen ne hagya el a miniszterelnöki széket.

— Temesmegye költségvetése. Temesmegye jövő évi költségvetését elkészítette a vármegyei prefektúra. Bevételek és kiadások 28 millió lejt írárvoltak elő. Ebből 3 milliót temploir és iskolaépítésre, 1 milliót a timisoarai román püspökség létesítésére irányoztak elő.

Vizsgáló orvosok.

Újabb vizsgát javasol az aradi egészségügyi felügyelőség.

(Saját tudósítónk (1).) A hatóságos orvosok románnyelvű vizsgálója, — mint megírtuk — nap-nap után folyik az aradi egészségügyi felügyelőség előtt. Naponta körülbelül tizenkét orvos tesz írásbeli és szóbeli vizsgákat. A vizsgákkal kapcsolatban olyan hírek terjedtek el Aradon, hogy azokat a hatóságos orvosokat, akik a vizsgán nem felelnek meg, azonnal elbocsátják a köz szolgálatából. Erről dr. Demján Aurél egészségügyi főfelügyelő, aki egyszersmind a vizsgáztató bizottság elnöke, a következőket mondta:

— A miniszteri rendelet nem említi, hogy mi lesz azokkal az orvosokkal, akik ezen a vizsgán nem felelnek meg, csupán azt mondja ki, hogy a nem román nemzetiségű hatóságos orvosoknak vizsgáznok kell az állam nyelvéről. Az eredményt az összes vizsgák lezajlása után állapítjuk meg és akkor közöljük az érdekeltekkel. Ugyanakkor felterjesztjük az eredményeket az egészségügyi minisztériumba is, ott történik a döntés. Lehetségesnek tartom azonban, hogy azok részére, akik ezután nem feleltek meg, esetleg még egy terminust tűznek ki az állam nyelvének elsajátítására és a vizsgák letételére. Az eddigi vizsgák alatt észrevettem, hogy sok orvosban meg van az igényesség, azonban eddig még nem volt képes teljesen elsajátítani a román nyelvet. A felterjesztést ilyen értelemben fogom megtenni. Különben a vizsgák legalább november elsejéig tartanak, azonban nincs kizárva, hogy még a jövő hónap első hetébe is belenyúljanak.

Van már jegye - a Nibelungenhez?

TARCA

Barátságos bikaviadal az újpesti stadionban.

(Budapest, október 23.) Az első pesti bikaviadal alig emelkedett izgalomban egy szenzációssá kürtölt football-mérkőzés fölé de a második nap már az igazi viadalok napja volt. A tülekedésben edzett pesti nép szorongott, könyökölt, lökdösődve a villamosokon, utközben csak úgy röppentek fel a lépcsőkre a lógás matadorai. Dühös bika és szorongatott espadovolt mindenki aki kibirta a három negyedórai villamosutat az újpesti stadionig. Három-négy villamos döcögött egymásután borzalmas lassúsággal és állott hosszú tízpercig az egysínes közlekedés dicsőségére mert a kitérőnél várakozni kellett. Ezek után a megpróbáltatások után és a látványossághoz fokozott lelkiállapottal érkezett meg a közönség. Itt még egy félórát kellett várni. Az ingyenpublikum jól szórakozott a gyarak és tornyok tetején, az ifjabbak a közzeli hepcsupás mezőn bajnoki mérkőzést tartottak. Végre felharsant a katonazené. A közönség utánadudolja. Fel tereádor, a gátra fei. Az aréna kapuja föltáruul és bevonul a színes, csillogó menet. Elől a cafrangos toreador fekete lovon,

Kik ülnek Walder Gyula örökébe.

Érdekes kombinációk a magyar pénzügyi világban. — Hogyan folyt le az elhunyt bankférfiu temetése.

(Budapest, október 23.) Alig hogy eltemették a tragikus halált halt ifj. buzásai Walder Gyulát, már se vége, se hossza a kombinációknak és tervezeteknek, hogy ki fog beülni örökébe, ki foglalja majd el a vállalatok vezetésében megüresedett sok elnöki széket, melynek fénye és tekintélye a Walder személyétől vált még fényesebbé és még tekintélyesebbé. A bankok világában biztosra veszik, hogy a Hazai Takarékpénztár igazgatói állásában Erney Károly a helyettes vezérigazgató lesz Walder örököse. Az elnöki székre Teleszky Jánost, gróf Zichy Jánost és gróf Wenckheim Dénest hallottuk jelöltként emlegetni. Legvalószínűbb, hogy gróf Wenckheim Dénesnek, az igazgatóság régi és legtekintélyesebb tagjának fogják a Pesti Hazai Takarékpénztár elnökségét felajánlani. A Hazai Banknál már komplikáltabb a helyzet és úgy látszik, hogy ott az igazgatóság mai összetételében és talán az egész intézet konstrukciójában feléven belül. Lényeges változások fognak történni. Hogy a Hazai Bank elnöki állásában is Erney Károly lenne Walder utóda, azt nem tartják valószínűnek. Állítólag arról van szó, hogy a jelenlegi érdemes alelnök-vezérigazgatót, Szécsi Pált ültetik be az elnöki székbe és mivel Szécsi az utóbbi időben amugy is ismételtlen kifejezte azt a kívánságát, hogy az utóbbi évek nehéz munkájától fáradt, az aktív ügyvezetői teendőtől vissza akar vonulni, átmeneti megoldásként Milos Györgyöt, a Hazai Takarékpénztár ügyvezető-igazgatóját bízzák meg a vezérigazgatói teendők ellátásával. Azért mondják ezt a megol-

dást is átmenetinek, mert még mindig tartja magát az a hír, hogy a Takarékpénztár a Hazai Bankot előbb utóbb magába olvasztja. Igen tekintélyes állása volt még Walder Gyulának a Nasici elnöki pozíciója. Itt minden valószínűség szerint Rosenberg Herman vezérigazgató, — és egyben főrésztvevényese a vállalatnak, — lesz a Walder utóda. Erneyt azonban bizonyosan beválasztják a Nasici igazgatóságába, melynek idáig nem volt a tagja.

Ez érdekes kombinációkkal kapcsolatosan írjuk meg, hogy ma le dél érkezett Aradra, amely megható színekkel írja le a hirtelen elhunyt bankférfiu impozáns temetését: — Nagy részvét mellett temették el buzásai Walder Gyulát, a Pesti Hazai Először Takarékpénztár Egyesület váratlanul elhunyt elnök-vezérigazgatóját. A takarékpénztár Deák Ferenc-uccai palotájának pénztár helyiségében állították fel a diszes és hatalmas ravatalt. Ezüst kandelaberek sorfala között a kataifkormán kettős fekete ércporsóban ravatalozták fel a hirtelen elhunyt bankvezért. A ravatal mögött kétoldalt a halott cimere: karos aranyábrány, piros és zöld mezőben. Lábamál egyszerű barna fakereszt, fölhirtal: *Itt nyugszik buzásai Walder Gyula, élt 52 évvel.* A hatalmas gyászdrapériákkal és örökzöld díszítéssel borított márványcsarnokba egymásután érkeztek a koszorúk, úgy hogy a déli órákra már a ravatalos teremben el sem fért a koszorúk özöne; az utóbb érkezettek a csarnok folyosójára kerültek. Külön koszorút küldött a kormányzóság és a főváros is. Egyegyed három órá-

ra teljesen megtelt a márványcsarnok a magyar gazdasági, politikai és társadalmi élet kiválóságaival. A kormányt a temetési szertartáson Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter és Walko Lajos kereskedelemügyi miniszter képviselték. A kormány tagjai közül ott volt még Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter, továbbá a miniszterelnök képviseletében Barczay István h. államtitkár. A fővárost Sipőcz Jenő főpolgármester képviselte és a gyászszertartáson megjelent Popovics Sándor, Teleszky János, Weiss Fülöp, Ullmann Adolf báró, Madarassy-Beck Marcell báró, Papp Géza báró, Madarassy-Beck Gyula báró, Kolner Adolf báró, Schöber Béla, Szerényi József báró, Belatini Artur, a Kereskedelmi és Ipar kamara elnöke, Windisch Hermann, a Pénzügyi Központ h. vezérigazgatója, Heitsy Pál, az Otthon-Kör elnöke, és még sokan mások. Testületileg jelentek meg a temetésen az összes budapesti pénzügyi ügyvivő igazgatói, főtisztviselői, az elhunyt számos barátja és tisztelője. A temetési szertartás délután félhárom órakor kezdődött, mit Raffay Sándor evangélikus püspök végzett, négyes papi segédlettel miközben az operai dalárdából alakított gyászkar gyászdalokat énekelt. A püspök gyászbeszéde után Erney Károly, a Pesti Hazai Takarékpénztár helyettes vezérigazgatója mondott búcsúbeszédet, míg az intézet tisztviselői nevében Posch Gyula dr. igazgató búcsúztatta el a közgazdasági élet nagy halottját. Ezután a koporsót az intézet tisztviselői a vállukon vitték a Deák Ferenc-uccai front előtt álló gyászkoocsra, majd megindult a gyászmenet a kerepesi temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték Walder Gyulát.

mint egy középkori don, aki a mórak ellen indul. Mögötte a picadorok jönnek nem kevésbé hadvesszülte képpel. Két spanyol donna ül az első páholyokban — mint később megtudtam, a spanyol vet felesége és leánya — zsebkendőt lobogtatnak a derék szál legények felé. Pár perc és már mogorván lomha léptekkel kísértál egy köpcös bika. Bámuk, körülnez, azután megáll.

A picadorok körülveszik, elshogtatják szeme előtt a vörös lepedőt. Megindul. Fúj. A népség kezd izgulni. A bika lábával kaparja a földet, tombol, rohan a picadorok után. Azok ügyesen félreugranak, bosszantják, kergetik. Az egyik picador kezében két szigonnyal várja szembe a dühöngő állatot. Ez hatalmas irammal rohan neki, de a következő percben nyakában van a kellemetlen szerszám és dühösen megrázkódva megáll. A játék erős áramba kezd, következik a legszebb produkció. Az egyik spanyol hosszú ruddal várja a bikát és mikor az támad, hatalmas lendülettel keresztülgörja.

Jön a másik. Fekete, rosszindulatu külseje van. Nagyszerű küzdelem kezdődik, de a bika hamar megunja a dicsőséget és egy váratlan pillanatban, mint gyakorlott, karcsu agár, kiugrik az aréna falán. A dolog nem volna veszélyes, mert még egy magas fal van ám a két fal között egy újpesti,

harcabajuszu „biztos ur“ áll egy pár civil társaságában. A nézők először megrökönyödnek, de egy pillanat múlva már harsány nevetés dörgeti meg a tribünt. Gyönyörű futás volt.

A bikát betereleik, nyakát szigonnyokkal fölékesítik, addig bosszantják, futatják, míg egészen ki fárad. A toreador minden nélkül leérdel két lépéssel elébe és kalpagijával hódolva int a nézők felé.

Lovaszjelenet következik. A diszes toreador nekirout lovával az ujjonnan érkezett állatnak és pikáját heledőfi. Ebben a percben egy fehér galamb röpiül föl a pika rejtékéből és rászáll egy zászlóra. Onnan nézi tovább a szép viadalt.

Ez a bika a legvadabb. Fúrge és dühös. Vadul tüdőzi a picadorokat. Hatalmas izgalom vesz erőt a nézőkön. Az állat vérig felbőszülve ráront az egyik viadorra és mi alatt az a kerítésen kiugorhatnék, a levegőbe kapja és a földre vágja. A közönség lassan emelkedik helyéről az izgalomtól, mintha megmozdultak volna a padok. A picadorok odarohannak, hogy magukra ingereljék a bikát és társukat megmentésük. Az sántitva jön ki az arénából, de mosolyogva int a páholyok felé. A lovas jön utána, a bika ezt is megrohanja s oda szorítja a lovat a falhoz, hogy szarvával fölhasítsa. Ezt is csak a többiek közbelépése mentette meg. A bika ezek után vérszemét kap.

Nemsokára komolyabb baleset történt. Pedruccho Asta toreador került a bika elé hosszú spanyol törrel a kezében. A bika támad és mivel a spanyol a rendelkezések szerint nem szurhatta le, — mene kiülésre nincs már idő, — lábába dőf és fölhasaút ruhájába akasztva a levegőbe emeli. A toreador elnyulik a földön és ruhája véres lesz. Megmentik az eltiportartástól és kiviszik. A mentők kötöztek be sebeit.

A negyedik bika a leg-hatalmasabb. Először csak messziről kerülgetik. Azután azt is „megdolgozzák“, úgy hogy a fáradtságtól már alig mozog. A sebesült toreador újra visszatér az éles törrel. Láthatóan dühös. Le akarja szurni az állatot, de a főrendező közbe lép. A bikáknak így semmi bajuk nem esett. A magyar hatóságok amnesztiát adtak nekik. Csak a toreadorok sebesültek meg. Az egyik szomszédom megjegyzi:

— A sebesültek biztosan bele volt kalkulálva a díjba!

A toreador különben a mentőszobában hiúszen mutogatta sebeit. Az egyik lábát egészen keresztüldöfte egy bika. Csakhogy ez Sevillában történt.

Mikor a viadal véget ért, szürkült már az idő. Autópark várakozott a stadion előtt, a vitéz espadák nagy üdvölgés között rohogtak el. A népség villamoson. És jön új viadal.

HOGYALL KALEJ?

1924. október 23.-án 100 lejért adtak:

Nálunk:

- 2.92 svájci frankot,
- 10.72 francia frankot,
- 43.000 belföldi magyar koronát,
- 39.800 osztrák koronát.

Berlinben 2.95 frankot
Parisban 11 frankot
Newyorkban 57 centet.

Kiraboltak Gurahoncon egy üzletet.

A betörők 150.000 lejt és jelentős mennyiségű árut vittek.

(Saját tudósítónktól.) Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka Gurahonc községben, ahol ismeretlen tettesek behatoltak a község legnagyobb fűszerkereskedésébe és csaknem teljesen kifosztották. A betörés részleteiről a következőket jelenti tudósítónk:

Tegnap este a gurahonci *Róth Testvérek* nagykereskedő cég tulajdonosai az egyik fiókban helyezték el a bekasszált pénzt tartalmazó kazettát, amelyben így körülbelül 150.000 lej készpénz volt. Majd gondosan bezárták az üzletet és hazamentek. Az éjszaka folyamán aztán ismeretlen tettesek behatoltak az üzletbe és azt majdnem teljesen kifosztották. A 150.000 lejt tartalmazó kazettán kívül az összes értékesebb árut is elvitték. Amikor ma reggel az üzlettulajdonosok kinyitották, a legnagyobb megdöbbenéssel konstataáltak a betörést. Feljelentést tettek a csendőrségen, amely széleskörű nyomozást indított. A csendőrség véleménye szerint a betörést a helyszíni viszonyokkal és körülményekkel ismerős egyének követhették el, mert — mint a tulajdonosok mondták — ilyen nagy összegeket csak igen ritkán hagynak az üzletben. És egészen véletlen volt az, hogy épen a betörést megelőzőleg az aznap befolyt összeget nem — rendes szokás szerint — a bankban helyezték el. Az elvitt készpénzen kívül jelentős értéket képviselnek az elrabolt áruk is. Bár pontos becslés még nincs, hír szerint a betörés okozta kár összege megközelíti a félmillió lejt. A károsult cég kérésére az aradi rendőrség Rasztig csoportvezetőt küldte ki a helyszínre, hogy a nyomozást vezesse.

Macdonald a liberálisok megsemmisítésére törekszik.

(London, október 23.) A liberálisok és a konzervatívok a választási harcok során mindent elkövetnek, hogy a munkás-párti csoportok gyűléseit vagy részben megakadályozzák, vagy pedig teljesen megakadályozzák. Macdonald miniszterelnököt a liberálisok pálfordulása teljesen elkésztette és ezért ki is jelentette, hogy a munkás-párt a liberálisok teljes megsemmisítésére törekszik. Hangsúlyozta, hogy örülne, ha a parlamentben csak két párt lenne és a liberálisok teljesen eltűnnének,

Öngyilkos lett a közlekedési miniszter fivére.

Az utlevél-panama újabb nagy feltűnést keltő fejleményei. Vaitoianu Sándor tábornok letartóztatása hírére föbe lőtte magát.

(Bucuresti, okt. 23.) A napvilágra került nagyszabású utlevél-panama ügye mind nagyobb botrányvá dagad. A vizsgálat a legnagyobb eréllyel folyik és a letartóztatott Filipovici vallomása rendkívül érdekesen világítja meg ezt a csunya ügyet. Filipovici „Petrolul National” néven társaságot alapított, amelynek petroleum szállítás lett volna a célja, de a társaság tulajdonképpen amerikai utleveleket szerzett. Miután legális uton ilyen utleveleket szerezni nehéz, ráhamisították a miniszteriumi illetékes főhivatalnokok neveit és bélyegzőit. Az ilyen utlevelekért azután tekintélyes összegeket szedtek be feleiktől. A család az amerikai konzulátuson derült ki, amely addig minden nehézség nélkül adott vizumokat a kitünően hamisított utlevelekre, a míg a kvóta be nem telt. Azután beszüntette a vizumadást és az ügyfelek kérték utlevelüket vagy a pénz visszaadását. Miután egyiket sem kapták meg, megtették a feljelentést. Filipovici bevallotta, hogy ilyenformán több mint ezer utlevelet állított ki és több millióra megy az az összeg, amit család révén a Petrolul National szerzett.

Vaitoianu tábornokot őrizetbe veszik?

A panama egyes intímabb részleteit titokban tartják, de a hivatalosan kiadott kommuniké annyit tár elénk, hogy *nagyszabású botrányról van szó, amelybe igen sok magas rangú ember is bele van keverve.* Filipovici, akit letartóztattak, most mindenkit magával akar rántani és nincsen tekintettel senkire, valóságában egymásután emeli a legsúlyosabb vádakait a legmagasabb személyek ellen is, azt állítva, hogy azok mind részesek az utlevél-panamában. *Ma őrizetbe vették Vaitoianu Sándor tábornokot, a közlekedési miniszter bátyját,* mert beigazolódott, hogy neki is igen súlyos szerepe van az utlevélcsalásban. Vaitoianu miniszter nem gőrdített semmi akadályt fivére letartóztatása elé és határozottan kijelentette, hogy ebből az ügyből kifolyólag nem gondol lemondásra, mert ezzel is bizonyítani akarja, hogy semmi része nincsen a panamában.

A tábornok a vizsgálóbíró előtt.

A vizsgálóbíró tegnap este 7 órakor hallgatta ki Alexandru Vaitoianu tábornokot, a Petrolul National elnökét. A tábornok kihallgatása során hangoztatta ártatlanságát és tagadta a terhére rótt bűncselekményeket. Ezután a vizsgálóbíró szembesítette a tábornokot: Filipovici, Haralamb és Georgiu vádlottakkal. A szembesítés alkalmával kölcsönösen vádolták egymást és súlyos ellentmondásokba keveredtek. Éjjel két órakor a vizsgálóbíró kihirdette Vaitoianu és Georgiu előtt a letartóztatási végzést. Vaitoianu a letartóztatás hallatára ajultán összeesett és csak hosszas élesztési kísérletek után sikerült eszméletre téríteni.

Vaitoianu föbelőtte magát.

Alig hogy eszméletre tért a

tábornok, revolvert rántott és mielőtt megakadályozhatták volna, föbelőtte magát. Sérülése szerencsére nem életveszélyes. A tábornok csak egy ízben használhatta revolverét, mert Orasteanu rendőrkapitány a lövés pillanatában hozzáugrott és mielőtt még egy lövést leadhatott volna, kicsavarta kezéből a revolvert. Vaitoianu tábornokot azonnal kórházba szállították.

Újabb letartóztatások várhatók.

Franasovici belügyi államtitkár lemondása után még teljesebb eréllyel indult meg a vizsgálat. A hejzeti komolyságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy több magas rangú miniszteri tisztviselő felhívást kapott az illetékes minisztertől, hogy álljon készen a helyettesítésre és úgy intézze dol-

Letartóztatott kivándorlási hícnak.

Román földművesek csalói. — A temesvári sziguranca sikeres nyomozása.

(Saját tudósítónktól.) Érthető feltűnést kelt Aradon és Temesvárott, valamint az egész Bánátban az a nagyszabású kivándorlási család, melyről Popovicu Cornél, a temesvári állambiztonsági hivatal nyomozó osztályának főnöke rántotta le a leplet.

Már röviden megemlékeztünk arról, hogy a *Baltic America Line* két elbocsájtott tisztviselője, *Lénárd József* volt tanító, az ujaradi fiók vezetője s ennek *Hoffmann* és *Citmann* nevű ügynökei csalárd módon rengeteg román földművest károsítottak meg. A nevezettek azzal az ürügygyel, hogy Amerikába szereznek utlevelet, a kivándorolni szándékozók nagyobb összegeket csaltak ki, de csak az európai külföldre szóló utleveleket adták nekik. Hoffmann egy ilyen transzporttal el is indult, de Németországban otthagya-

Eukarisztikus körmenet Aradon.

A katolikus nagygyűlés kiemelkedő eseménye.

(Saját tudósítónktól.) Az Aradon tartandó katolikus nagygyűlés egyik legkiemelkedőbb eseménye az eukarisztikus körmenet lesz, amelyet vasárnap délután 6 órakor tartanak meg, impozáns keretek között. Az eddigi tervek szerint a gyűlés az Avram lancu (Szabadság) téren lesz déli 5 órakor. A menet innen indul el pontban 6 órakor és a menet a katonaság díszcsapata nyitja meg. Utánuk jön az aradi iskolák ifjusága iskolák szerint elkülönítve, majd a különféle vidéki csoportok községként. Ezután a vagongyári zenekar, majd a helybeli hitbuzgalmi egyesületek tagjai sorakoznak fel, akik után a papság következik körülvéve a baldachint, amely alatt Bielik püspök viszi az oltári szentséget. A menet után a hatóságok képviselői, majd a katolikus népszövetség vezetője, az aradi egyházközség tagjai, a különböző vidéki városok küldöttjei, azután a testületekbe nem tartozó férfiak és nők csoportjai következnek.

gait, hogy bármely pillanatban átadhassa helyét utódjának. A kormány általában a legnagyobb partatlansággal és a legkíméletlenebb szigorral vezette le a nyomozást. Maga Bratianu miniszterelnök több ízben rétetett magának jelentést az ügy eddigi állásáról. A bucaresti sajtó súlyos kommentárokkal kezeli az ügyet. Kiszivárgott hírek szerint még több letartóztatás várható.

Az igazságügyminiszter nyilatkozata

Franasovici államtitkár tulajdonképpen azért mondott le állásáról, mert rokonságban van Filipovicivel és sógora Vaitoianu tábornoknak és miután mindketten erősen kompromittáltak magukat a nagy bűnügyben, lemondásával szabad kezet akar engedni a vizsgálóknak. A tegnapi minisztertanácsban Marzescu igazságügyminiszter ismertette az egész ügy állását, felolvasta a kompromittált egyének névsorát, majd kijelentette, hogy mivel magánfőjelentés történt, az eljárás kifejlődésének nem vet gátat.

ta az egész társaságot és Afrikába szökött. A becsapott emberek most egyenként szállingóznak haza, mindenüktől kifosztva.

Lénárd József is megakart szökni a most indulás előtt álló csoporttól, de idejében letartóztatták Citmannal együtt.

Mint ahogy nevezettek hónapokkal ezelőtt a *Baltic America Line* szolgálatában álltak a vizsgálat ennek a hajózási társaságnak temesvári fiókjára is kiterjeszkedett, annak vezetőjét, *Deák László* volt körjegyzőt ki is hallgatták, de a vizsgálat folyamán megállapítást nyert, amit a letolytatott házkutatás is megerősített, hogy *Deák László a letartóztatott szélhámosok üzemeltől teljesen távol állanak.* A cég csakis olyan román földműveseket szállított Amerikába, akiknek a kivándorlásra belügyminiszteri engedélyük volt.

A menet, amelyen körülbelül hat ezer ember vesz részt, egy ka tonai díszszázad zárja be. Zombory László dr. a mai nap folyamán különben felkereste Scariscoreanu tábornok hadosztály parancsnokot, aki a legmesszebbmenő készséggel állott rendelkezésére és aki egyben ígéretet tett arra, hogy a körmenetben szintén részt vesz. Ugyancsak részvételre kéri fel Manu György tábornokot is. A városi hatóságok vezetői szintén a legnagyobb készséggel állottak a katolikus népszövetség rendelkezésére, a körmenet idején a városnéza, valamint az összes középületek ki lesznek világítva. A rendező bizottság felkéri Aradváros társadalmát, főként pedig a kereskedőket, hogy a kongresszus mindkét napján az esti órákban, különösen azonban a körmenet alatt házaikat főleg a főutvonalon világítsák ki, illetve a kereskedések redőnyeit ne húzzák le. Hanem kárakatakat is kivilágítva vegyenek részt az ünnepek külső fényének emelésében.

Van már jegye - a Nibelungenhez?

SZÍNHÁZI MŰVÉSZET

Az aradi színház heti műsora.
Péntek: Kis lord. Szombat: Elssler Fanny, operette-bemutató. Vasárnap délután fél 3-kor: Árvácska, operette; fél 6-kor: Elefánt, bohózat; fél 9-kor: Elssler Fanny, operette. Hétfőn: Pillangó kisasszony, opera. (Auer Kató bemutatkozása.)

Gül-Baba reprize az aradi színházban. Ma este Martos és Huszka kedves és hangulatos finom zenéjű operettjét elevenítette fel az aradi színház. A szépen összevágó előadás minden szereplője a helyén volt és Gül-Babát kitűnő előadásban kaptuk. Lengyel Irén Gábor diák szerepében szépen énekelt és illuziókeltően játszott. Zilahy Irénke kecses játékkal és szép énekével érdemelte ki a közönség tapsait. Rudas Bandiról, aki a színházról megvált Misoga szerepébe ugrott be, csak legközelebbi szerepé után mondhatunk végleges kritikát. Jó színész, hangja van és táncolni tud. Szabadkay és B. Szabó Gyula kabinetalkitásaikkal, Kassay kitűnő Gül-Babájával, Arany József szép énekevel, Bakó Eszti nagyszerű táncával, Békffy, Lisztayné, Botos Blanka, Erdélyné és Boros kisebb szerepeikben járultak az előadás sikeréhez. A zenekar Kovács Mihály karmester vezényletével szépen dolgozott. (b. i.)

Schratt Katalin karácsonykor tér vissza a színházhoz. Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Schratt Katalin, néhai I. Ferenc József barátnője immár végérvényesen elhatározta, hogy visszatér a színházhoz. A Renaissance-Bühnehez szerződött le, ahol karácsonykor fog először fellépni Benedix Der Störenfried című darabjának főszerepében. Partnere Weisse Adolf, a Volkstheater egykori kiváló művésze lesz. Schratt Katalin 17 éven át volt a Burgtheater tagja és 1900-ban ment nyugdíjba. Később még néhányszor fellépett a Deutsches Volkstheaterben Mária Terézia szerepében. A Burgtheater egykori ünnepeit szalondámája és a monarchia utolsó hatalmas uralkodójának barátnője jelenleg 70 éves.

Parlow Kathleen, a világ legnagyobb hegedűművésznője október 28-án, kedden tartja egyetlen hangversenyt az aradi Kulturpalotában. Gazdag műsorán Vieuxtemps D-moll hangversenyén kívül Vitali, Rinsky-Korsakov, Tartini, Goldmark, Brahms, Chopin, Kreisler és Bazzini szerepelnek. Jegyek Sándor (vált Kélet) hírlapjában már előlegrezték 30, 40, 50, 60, 80 és 100 lej árkában.

Porter Paula kollektív tárlata Aradon az újonnan felépült Neuman ház uccai helyiségében. Nyitva e hó végéig.

Az aradi színházi iroda hírci. Az új táncos-komikus bemutatkozása. Pénteken este mutatkozik be az aradi közönségnek Rudas Bandi, az új táncos-komikus. A kis lord Dick szerepében. Rudas Bandi a meriten népszerű művész és mindenütt, ahol megfordult, a közönség nagyon kedvelte s így bizonyára Aradon is hamar megkedvelik. A kis lord másik érdekessége Kury Klárka, a gyermekprimadonna, aki Errol Codrik szerepében lép fel. — Elssler Fanny Szombaton ismét operett-bemutató lesz az

aradi színházban. Faragó Jenő és Nádor Mihály Elssler Fannyja kerül színre, amely a budapesti Király színházban aratott megérdemelt nagy sikert. Elssler Fanny szubtilis alakját Lengyel Irén személyesíti meg, aki ezzel színpadi sokoldalúságáról is tanuságot tesz. Partnere Rudas, az új táncos-komikus lesz, de fellép a darabban az énekes sze-

mélyzet minden számottevő tagja. — Az Elefánt vasárnap d. u. fél 6 órakor olcsó helyezés előadásban is színre kerül, Fekete Mihály színigazgatóval. Az előadást csak felnőttek nézhetik végig. — Hétfőn lesz a színházi szezon első operettje, amikor is a Pillangó kisasszony kerül színre, Auer Katóval a címszerepben.

Újabb feljelentések a szélhámosossággal vádolt aradi asszony ellen.

Kétmillió leire szaporodott a kár összege. — Az aradi rendőrség őrizet alá helyezte egy vállalkozót.

(Saját tudósítónktól.) Széles körökben keltett nagy feltűnést az a többrendbeli feljelentés, amely súlyos visszaélésekkel vádolta meg Schiller Mátyásné. Az aradi államrendőrségen Dragiciu Aurél nyomozóosztályfőnök tegnap éjszaka egy óráig folytatta a megvádolt asszony s a károsultak kihallgatásait, amelyek adatai újabb terhelő bizonyítékokat szolgáltatnak Schillerné ellen. Kiderült hogy még a múlt év októberében kezdte meg manipulációját és már akkor nagy összegeket vett fel áldozataitól. Musca József kerégyártó mester több tanuval igazolta, hogy tőle, mint „üzlettárostól” állandóan nagyobb összegeket vett fel Schillerné. A tőle kicsalt pénz teljes összege 304 ezer lej volt. Pap Miklós kereskedőtől 90.000 lejt vett fel és Weberné Zeha Juliától pedig 145.000 lejt kért azon a címen, hogy néhány nap múlva száz százalékos jövedelemmel fogja visszaidni. A rendőrség tegnap este házkutatást tartott Schillerné lakásán, de semmiféle bizonyítékot nem talált, amelyből meg lehetne állapítani, hogy a kicsalt nagy összegeket hol helyezte el.

Az asszony védekezése.

A kihallgatások során a károsultak és a tanúk elmondották, hogy Schillerné nagyon gyakran utazott Magyarországra, mert állítólag ott bonyolította le üzleteit. Lefoglalták a bűnös asszony utlevelét, a melyből megállapították, hogy általában havonta egyszer Budapesten tartózkodott. Amikor az utóbbi időben az áldozatai feljelentéssel fenygették, hirtelen eltűnt Aradról. Az egyik feljelentőnek táviratkozott, hogy haláleset miatt Budapesten tartózkodik; és ha haza érkezik, mindenkit kielégít. Aradra érkezése után azonban kijelentette, hogy a felvert pénzek teljesen elfogytak és reményt sem nyújtott a károsultaknak, hogy valaha megkapják pénzüket. Az asszony tegnapi kihallgatása alkalmával állandóan azt hangoztatta, hogy ő ártatlan és a jósága tette tönkre. Állítólag egy Dobrogán nevű bucaresti marhakereskedő csábította rá, hogy pénzt vegyen fel. A felvert összegek egy részét 480.000 lejt Dobrogánnak adta át, azóta az állítólagos marhakereskedő nem mutatkozott. Mint mondja, neki őszinte szándéka volt, hogy ügyfelei meggazdagodjanak és nem ő az oka, hogy uzsorások és szeliamosok kezébe került ő maga is, meg a károsultak is. Az éjszakába nyúló kihallgatások után

Dragiciu rendőrkapitány Schillerné őrizet alá helyezte.

Szaporodnak a feljelentők.

A ma délutáni kihallgatások telve voltak érdekes változatokkal és szenzáció számba menő eseményekkel. Rémült arcú emberek sorakoztak a rendőrség folyosóján, akik mindnyájan áldozatai voltak Schillernének és aggodalmas arccal panaszkodtak egymásnak bajjaikat és félnék, hogy örökre keresztet vehetnek megtakarított vagyonaikra, amely elszórt az asszony kezén. A délutáni órákban még a következők tettek feljelentést Schillerné ellen:

A károsultak névsora.

Bedőné, akinek fehérműi varrodája van és 48.000 lej értékű fehérműt csalt ki tőle Schillerné azzal, hogy jó pénzért eladja azokat. Szabónétól egy gazdag magánzónótól 400.000 lejt, Tell aradi kereskedő nejtől 132.000 lejt, Adlernétől 124.000 lejt, Sauer Ignácától 108.000 lejt, Fekete állami tisztviselőtől 100.000 lejt, Tarnai kereskedőtől 85.000 lejt és Varga vilánygyári pénzeszedőtől 120.000 lejt csalt ki különféle ürügyek alatt. Még több feljelentés is van, de a nagy munkatorlás miatt nem került rájuk a sor. Eddigi megállapítások szerint Schiller Mátyásné több, mint kétmillió lejjel károsította meg áldozatait.

Őrizetbe vett nagyvállalkozó.

Kiderült, hogy Schillinger Mária név alatt utívelet szerzett és azzal utazgatott Magyarországra. Valószínűnek tartják, hogy az összeszedett százazreket ezen a néven helyezte el valamelyik erdélyi vagy magyarországi bankban, abban a reményben, hogy nem fognak ráakadni. A nyomozás kiderítette, hogy nagymennyiségű szőnyegét és ékszereket is szerzett, amelyeket egy dúsgazdag aradi vállalkozónál helyezett el fedezetül és kétszáz ezer lej kölcsönt kapott rá. A rendőrség megidézte a vállalkozót, aki eleinte semmiről sem akart tudni, később azt állította, hogy a Schillerné által hozott értékeket megvásárolta. Megállapította a rendőrség, hogy a kétszáz ezer lejre több mint egy fél millió lej értékű áru-fedezetet kapott a vállalkozó, aki azonkívül a kölcsön adott pénzre havonta tíz százalék kamatot vett fel Schillernétől. A vállalkozót a rendőrség őrizetbe helyezte és elrendelte Schillerné letartóztatását.

Van már jegye - a Nibelungenhez?

Szibinba viszik a kommunizmussal vádolt aradi munkásokat

Az állambiztonsági hivatal átadta őket a térparancsnokságnak.

(Saját tudósítónktól.) Mint ismeretes, az aradi államrendőrség két hetet ezelőtt tartott razzia alkalmával több aradi munkást tartóztatott le kommunista agitáció gyanúja miatt. A letartóztatott embereket az állambiztonsági hivatalhoz küldték, ahol tegnapig tartották őket elzárva. Az állambiztonsági hivatal a közel kétheti nyomozás után ma a térparancsnokságra szállította a munkásokat, ahonnan holnap viszik őket a sibiui (nagyszebeni) hadbíróóság elé. A sziguranacán eltöltött tizenegy nap nagyon, de nagyon megviselte a szerencsétlen, súlyos vádakkal gyanúsított embereket, akik a sötét hideg pincéből összetörve, áthülve érkeztek a térparancsnokságra. Mindegyikük valósággal rajongással beszél arról az érezhető és tapasztalható nagy különbségről, amely a sziguranacán, illetve a térparancsnokságon megnyilvánult bánásmód között van. A katonai hatóság bánásmódjával ugyanis nagyon megvannak elégedve; világos nagy szobába helyezték őket és a térparancsnok intézkedésére emberies bánásmódban részesülnek. A munkások váltig hangoztatják, hogy ők teljesen ártatlanok és távol állanak tőlük az ellenük felsorakoztatott súlyos vádak. Nagyon reménykednek, hogy Szibinából (Nagyszebenből) egy-két nap múlva haza engedik őket, mert erős meggyőződésük szerint semmiféle bűncselekményt nem követtek el.

Az aradi APOLLO színházban

VÉRZŐ ARÉNA

A szezon legnagyobb oirkusz filmjének bemutatója szombattól.

A hős torreador szerepében a legszobbi mozi színész

Rodolpho Valentino

Van már jegye - a Nibelungenhez?

SPORT

O Bajnoki' footballmérkőzés az AAC sporttelepen vasárnap, október 26-án d. e. 11 órakor ATE I.—AAC I. Ezt megelőzőleg ezen ifjúság: csapatok mérkőzése. D. u. 2 órakor ATE II.—AAC II., d. u. 4 órakor Hakoah—Egyetértés bajnoki mérkőzése.

Mi lesz vasárnap szenzációja!? Megjelenik a Luvrul eddig sohanen látott olcsó árjegyzéke.

HIREK

Csutina már firdött

Még mindig melegnek találja a Marost.

A völgyben még nyílnak ugyan a kerti virágok, sőt a nyárfa is zöldel az ablakok előtt, de — Csutina mester már elérkezettnek látta az időt arra, hogy beugorjék a Marosba. A beugrás tegnap történt és egyelőre közönség nélkül, mert az apostol ezidőszerint még szerénységben szenved.

Délben kiment a Neptunhoz, elünt egy kabinban és amikor ismét előjött, ott állt isteni meztelenségében, miközben a nap arany sugarai rátűztek libabőrös testére. Csutina, a nagy, párszor végig sétált a parton, időközben felnézett az égbe és hangjában mély fájdalommal ismételte:

— Milyen meleg van.

Egyszerre gyenge loccsanás törté meg a szőke folyó déli csendjét: Csutina, a mester, a cipész, az apostol és világhíresség eltűnt a habokban. Csend volt és a méla ősi verőfényben csak a Maroson ahmát áruló tutajosok köptek hegyeket a vízbe, miközben csodálkoztak és árdragítottak.

Csutina mestert azonban nem nyelte el a vízárja. Ellenkezőleg. Ismét felszínre jött, kissé prüszkölt, majd megint lebukott. Ezt addig ismételte míg a parton egy kis tömeg össze nem verődött. A tömeg ereiben a vér kezdett megfagyani, ellentétben a Marossal, a mely semmi hajlandóságot sem mutatott a befagyásra. Csutina mester családostan jött ki a vízhől, a napsugarak megtörttek szerdijessé váló didergő testén, de a rettenthetetlen hős, akinek sohasem elég hideg a Maros, röviden csak ennyit mondott:

— Hallatlan, hogy milyen meleg ez a víz, már fürödni sem érdemes.

Szólt és bement a kabinjába, ahol unottan jégtáblákat rakott forró testére. A tömeg diszkrétan éljenzett. A Maros egyhanguan folydogált. A tutajosok egyhanguan köpködtek és Csutina távozott laza — bevégezni a félbemaradt talpalást. Az ő ideje még nem érkezett el. (k. s.)

— Súlyos támadás az erdélyi magyar párt ellen. Clujról jelenik: A Keleti Újság ma reggeli számában Weiss Sándor vezérkari főnök aláírásával vezércikk jelent meg, amely hátbatámadja a Magyar Pártot és dr. Bernádyt, az erdélyi magyarság egyik vezérét. A cikk miatt dr. Paál Árpád a Keleti Újság szerkesztője bejelentette minden feltétel nélkül való azonnali távozását.

— A timisoarai felső kereskedelmi akadémia megnyitása. Az újonnan épült timisoarai felső kereskedelmi iskola és akadémia ünnepélyes megnyitása vasárnap délelőtt lesz, amelyen az összes timisoarai hatóságok részt vesznek.

— Elborult az elméje az egyedi gyilkosnak. Budapestről jelentik: Dr. Frohreich Ernő, Egyedi Artur gyilkosának lelkiállása a soproni ügyészség fogházában megrendült és viselkedése kezd abnormis lenni. A hatóságok attól tartanak, hogy dr. Frohreich elméje teljesen el fog borulni.

Van máryjegye - a Nibelungenhez?

Szabadon engedték az aradi vasúti karambol mozdonyvezetőjét.

A timisoarai ítélőtábla a bizonyítás kiegészítését rendelte el Fecske Károly ügyében.

(Saját tudósítónktól.) A timisoarai (temesvári) királyi ítélőtábla csütörtökön foglalkozott az elmúlt hónap közepén Aradon történt halálos vasúti katasztrófa egyetlen vádlottjának, Fecske Károly mozdonyvezetőnek az elsőfokú marasztaló ítélet ellen benyújtott felelőszóval. Mint ismeretes, a Micul Parohet törvény értelmében statáriális eljárást folytattak le a karambol előidézésében bűnösnek talált mozdonyvezető ellen és a harmadnapra megtartott főtárgyaláson az aradi törvényszék büntető tanácsa két hónapi fogsághibítéssel itélte a vádlottat. Az elítélt felmentésért, az ügyész pedig súlyosbításért felelőszóval a törvényszék ítélete ellen. A statáriális törvény értelmében a mozdonyvezető vizsgálói fogságban maradt.

Az ítélőtábla felelőszóval tanácsa a mai napra tüzte ki az aradi vasúti karambol ügyében a tárgyalást. Ezen megjelent a vádlott is, védőjével dr. Miclosi Emil aradi ügyvéddel. A felelőszóval tanács elnöke dr. Fehér Anna táblabíró kilenc órakor nyitotta meg az ülést. Calinescu referens táblabíró ismertette a periratokat, majd Meculescu Sándor főügyész helyettes vádbeszédet tartott. Kérte az ítélőtáblát, hogy súlyosbítsa a mozdonyvezető ítéletét, mert csak példás büntetéssel szüntethető meg a CFR-nél uralkodó lehetetlen állapotok. Miclosi Emil dr. védő replikájában teljesen egyetértett az ügyéssel abban, hogy a bűnösökkel szemben példás büntetést kell alkalmazni, de

adatokkal, vasúti szabályzatokkal valamint az aradi üzletvezetőségnek a szerencsétlenség ügyében lefolytatott fegyelmi vizsgálat megállapításával igyekezett bizonyítani, hogy az aradi halálos karambolért Fecske mozdonyvezetőt nem terheli felelősség. A védőügyvéd kifogásolta a törvényszék által kihallgatott szakértő véleményét, akit hivatottnak nem tart arra, hogy a mulasztás kérdésében szakvéleményt mondjon. Ujabb szakértők kihallgatását, illetve védencének felmentését kérte. Annak igazolására, hogy a mozdonyvezető mennyire nem követett el súlyos bűnös mulasztást, bemutatta az aradi fegyelmi bizottság ítéletét, amely Fecske Károly mozdonyvezetőt mindössze csak 50 lei pénzbírsággal sújtotta.

A perbeszéd után az ítélőtábla tanácskozássra vonult vissza, majd dr. Fehér elnök kihirdette a másodfokú bíróság döntését, amely újabb szakértők kihallgatását és a bizonyítás kiegészítését végeztetve a tárgyalás elnapolását rendelte el. Fecske Károly mozdonyvezetőt pedig a táblai ítéletig szabadlábra helyezte a timisoarai ítélőtábla.

Az aradi mozdonyvezetők egyesülete erősen állást foglalt Fecske mozdonyvezető mellett, aki 1898 óta áll mint mozdonyvezető a vasut szolgálatában és ezalatt a huszonhat esztendő alatt mindenkor a legnagyobb pontossággal és szaktudással látta el munkáját. A mozdonyvezetők egyesülete kérte fel dr. Miclosi Emil ügyvédet a védelemre.

Kettős halál a Dunán.

Egy vadásztársaság megdöbbentő szerencsétlensége.

(Budapest, okt. 23.) Tegnap este borzalmas és halálos kimenetelű csolnakkatasztrófa történt Budapest közelében, Pócsmegyer és Göd községek között a Dunán. Gróf Mirbach Oszkár, aki szenvedélyes vadász, Pollák Emil budapesti főgimnáziumi tanárral és Pless György dr. budapesti vizsgálóbíróval kiutaztak a gróf Oroszlányban levő birtokára, ahol kiváló vadászterületek vannak. A három vadász egészen az est 6 óráig vadászatot és egy elejtett őzrel megrakodva Pócsmegyer községébe csolnakra szálltak, hogy átevezzenek a szomszédos Göd községbe, mert el akarták még érní az utolsó pesti vonatot. Mind a hárman beszálltak a csolnakra és magukkal vitték evezőnek Paksi Béla partmenti révész, valamint Pollák Hexa nevű vizslakutyáját is. Amikor a csolnak a folyó közepén levő zátonyos részhez ért, a kutya idegeskedni kezdett, mert több vadlud szállt föl a magasba. Pollák elkaptja a vizslát, magához szorította, amitől a csolnak félrebillent és víz ömölt belé. Pollák és Mirbach, akik egymás mellett ültek, hirtelen felugrottak. Mirbach hatalmas szál ember és hirtelen felugrásától a csolnak az ő oldalán megbillent és felborult. Valamennyien a vízbe estek. Pollák és Mirbach jó úszók

voltak és a partra akartak kiuszni, de Pollákon bőrkabát volt, ami akadályozta az uszásban, gróf Mirbach sem tudott uszni a rajta levő súlyos raglán miatt. Pless és Paksi pedig belekapaszkodtak a visszafordult eredeti helyzetébe. Amikor bele akartak szállni a csolnakra, az ismételt felborult. Így ment ez háromszor. Végül sikerült mégis bemászniuk a csolnakra, amely szintúgy megfektet vízzel, ugyanarra, hogy lassan kezdett alámerülni. Koromsötétség volt, a kétségbeesett helyzetben levő emberek segélykiáltásait csak későre hallották meg a parton levők. Paksi Béla felesége hallotta meg először férje segélykiáltásait, aki fellármázta a szomszédokat. Egy Krisztinkovics János nevű fiatal szőlőművelő öreg apjával együtt egy rozoga csolnakra a már-már alámerülő segélyre sietett és sikerült is őket elérnie. A két szerencsétlen belekapaszkodott a csolnakra és hosszas munka után úgy vonszolták ki őket a partra. Amikor a partra értek, a két szerencsétlen ember elájult. Most mindkettőjüket lakásukon ápolják és remény van arra, hogy megmenthetik őket az életnek. Gróf Mirbach és Pollák tanár hullái után egész éjjel kutatnak, de nem sikerült még megtalálni.

— Parlow Kathleen „az aranyhegedű tündéré” mondá egy kiváló zenész a művésznőről. Játékánál szebbet és művészebbet nem hallottunk. A közönség tombolt és nem akart szétoszlani. Parlow kisasszony játéka a maga befejezett tükely. Boszorkányos technika, vonókezelése, de különösen nagy zenei intelligenciája a legnagyobb hegedűművészek élére emeli. (Portland Szebbtor.)

— Értesítés. Van szerencsénk a f. bérlőközönséget értesíteni, hogy a közúti közlekedésre vonatkozó bérletjegyek ezentul az Uzinele Comunale Arad, Str. Eminescu 4. sz. alatti szerelési üzletben váltandók ki, illetve újítandók meg f. hó 25-től kezdve a legközelebbi hó 2-ig bezárólag.

— Kitüntetés francia konzul. Boullen timisoarai francia konzulátusi megbízottnak Ferdinánd király, a Román koronarend tiszti keresztjét adományozta.

— Franciaország elismerte a szovjetet. Párisból jelentik: A francia kormány ma táviratot küldött Moszkvába a szovjetkormánynak, a melyben de jure elismeri a szovjetet, de fenntartja a francia állampolgárok oroszországi jogait. A táviratban a szoviet delegátusait Párisba hívják tárgyalások kezdése céljából.

Iskolai beiratkozások alkalmával.
legolcsóbban
STRASSER
Hivatáruházkában vásárolhat Aradon

— Elsimul a szegedi egyetem zsidó-afférje. Budapestről táviratozzák: A szegedi egyetemen a zsidó egyetemi hallgatók ügyében keletkezett nézeteltérés hűkés uton tisztázódik. A szegedi zsidó szentegylet vezetősége kijelentette, hogyha a törvény akképen rendelkezik, hogy a hozzátartozóik nélkül elhalt zsidók hulláit az egyetemnek kell kiadni, a szentegylet a törvénynek eleget fog tenni. Csenyery rektor kijelentette, hogy az orvosi fakultás tanári kara az átirattal kapcsolatban mai ülésén fog a kérdéssel foglalkozni és bizonyos, hogy a zsidó hallgatók ismét zavartalanul látogathatják majd a bonctani előadásokat is.

Mindenki megőrzi a NIBELUNGEN filmrömek szövegét, mert három nyelven

Románul,
Magyarul

és
Németül

kerül vitetésre az aradi
URANIÁBAN.

— Lefoglaltak a németek egy francia léghajót. Párisból jelentik: A francia kormány ma jegyzékben tiltakozott a német birodalmi kormány-nál az ellen, hogy az „Anjou” nevű francia léghajót lefoglalták, amely német területen szállott le. A jegyzékben a francia kormány hivatkozik arra, hogy legutóbb a német Zeppelin is átrepülhetett Amerikába való útjában Franciaországon.

A legolcsóbb és legjobb
jobb raglánok.
férfi- és fiú
ruhák

Szántó és Komlós
oégnél. 5007

Véres kardpárbaj Budapesten.

Egy régen húzódó lovagias affér fegyveres elintézése. — Megsebesült a győztes párbajhős.

(Budapest, október 23.) Érdekes és bizonyult lovagias affér fejeződött be ma egy véres kardpárbajjal. Még a nyáron történt, hogy Csicsery-Rónay István vezérkari alezredes és Csorba Emánuel miniszteri osztálytanácsos összeháldoztak Siófokon. Csorba provokáltatta az alezredest, aki különben addig a legjobb barátja volt. Az osztálytanácsos egyik segédének dr. Rác Vilmost nevezte meg, mire az alezredes segédei Mattyasovszky László és Schweitzer József őrnagyok levelet intéztek Csorba Emánuelhez, amelyben Nagy Pál tábornok titkos parancsára való hivatkozással kijelentették, hogy Rác Vilmostal nem tárgyalnak. Az alezredes segédei ezután egyoldalu jegyzőkönyvvel intézték el az affért. Csorba ezért egy lapban közreadott nyilatkozatában megbélyegezte az alezredes segédeit. Mattyasovszky őrnagy két tisztársa útján provokáltatta Csorbát és a segédek a legsúlyosabb feltételeket állapították meg.

Csorba és Mattyasovszky párbaja le is folyt a Ludovika Akadémia vivótermében s ennek során az őrnagy majdnem halálos fejsébet kapott, míg Csorba sértetlen maradt. Az affér második párbaja — ez okozta tulajdonképpen az első párvadalt — Csicsery-Rónay alezredes és Csorba Emánuel között a tegnapi mára virradó éjszakán történt meg. Ennek a párbajnak is igen súlyos feltételei voltak. Néhéz lovassági kardokkal, a végkiemerülésig és részleges bandázssal kellett az ellenfeleknek egymással megküzdenie. Csorba osztálytanácsos azonban már az első menetben a homlokától a fejtetőig húzódó 7 centiméteres vágást kapott. A párbajsegédek azonnal bezűntették a további küzdelmet. Csorba csak kötözés közben vette észre, hogy balkeze gyűrűujjának felsőizét is levágták. A levágot ujjrészt a vivóterem sarkában találták meg. Csorba fejsébet ezután összevarrták. A felek a párbaj után sem békültek ki.

— Bér Dezsőné tragédiája. Budapestről jelentik: Bér Dezsőnek, a magyar karikatura nagymesterének hirtelen halála annyira megrendítette a feleségét, aki ugyszólván szemtanuja volt a Mátyás-templomban történt tragédiának, hogy eszméletlen állapotban vitték haza és a temetésen sem tudott résztvenni. Később Bér Dezsőné állapota oly súlyosra fordult, hogy családja kénytelen volt a Liget-szanatóriumba szállítani. A katasztrófa óta viziók gyötrik az özvegyet és egy falat táplálékot sem vesz magához. A szanatóriumi kezelés elsősorban odairányul, hogy a beteget táplálkozásra kényszerítsék.

— Orvosi hír. Dr. Erdős Sándor, a berlini klinika volt orvosa, bőrgyógyászati, venerologiai és urológiai rendelését megkezdette Arad, Str. Eminescu 6. sz. alatt (Deák Ferenc-utca). Vadászkiirtel szemben. Rendel délután 3—5-ig.

— Aki nem akar adót fizetni. Az aradi pénzügyigazgatóság adó hivatalai minden eszközzel igyekeznek behajtani a hátralékos öszszegeket. A hátralékosoknál végrehajtást foganatosítanak és ha a foglalts megváltozása után sem fizet a hátralékos, akkor könyörtelesen árvereznek. Egy aradi adózó azonban furfangos módon akarta kijátszani a végrehajtási eljárást. Lefoglalták a varrógépet és mire az árverést meg akarták tartani, addigra a varrógépet eladta. A második kerületi adóhivatal vezetőse ezért lopás miatt feljelentést tett a furfangos adózó ellen. Az aradi pénzügyigazgatóság ebből az esetből kifolyólag figyelmezteti a közönséget, hogy az adó tartozások fejében lefoglalt tárgyakat sem elszállítani a helyéről, sem pedig eladni nem szabad. Aki ezt mégis megtenné, az ellen sikksasztásért, illetőleg lopásért megteszik a büntvádi feljelentést. Az adóhivatalok végrehajtói tulajdonképpen halmozva munkával és

ezért az elsőkerületi adóhivatal még két adóvégrehajtói állásra hirdet pályázatot, amelyek iránt az adóhivatal főnökségénél lehet érdeklődni.

— Október hó végén megérkezik az Encke-üstökös. Csak mostanában volt látható a Finsley-féle üstökös, amely kedvező idő esetén alkalmas távcsővel volt az esti égen megfigyelhető, máris arról adhatunk hírt, hogy ezt az üstökösöt még e hó végén követni fogja az az Encke-féle üstökös, amely minden 9 és fél esztendőben ellátogat erre mihozzánk. Ezt az üstökösöt, amely október 31-re érkezik meg, 1786. óta ismerik, akkoriban Herschel fedezte fel és csak később vették észre, hogy 9 és fél évenként periodikusan visszatér. A csillagászok szerint ez az üstökös most már komolyan látható lesz, még pedig október utolsó napjain, amikor legközelebb kerül a Naphoz.

Üzenet a másvilágról.

Northcliffe lord utasításai a földön lakókhöz.

(London, okt. 22.) Conan Doyle az ismert angol író és spiritiszta a napokban értesítette Northcliffe lord volt titkárját, hogy megbol dogult főnöke sürgősen beszélni óhajtott vele. Mikor a titkár bővebb magyarázatot kért, Doyle elhívatta egyik híres médiumát és bekapcsolta a földet az égbé. Így került Owen kisasszony volt főnöke közvetlen társaságába, akivel fontos megbeszéléseket folytatott. A titkár elővette a ceruzát és minden szót lejegyzett, csak úgy, mint a lord földi életében. Ezt a fontos följegyzést közli most a Daily Mail, amely lap a saját lapja volt. Northcliffe előbb földi üzleteiről rendelkezett. Azután arról, hogy egészsége odafent megjavult. A tulvilágon minden győ-

nyörü szép — mondja a jó lord. — Mind, akik eljutottak oda, nem kíváncsiak vissza. Ő — Northcliffe lord — világosszürke ruhában járkal az égiek között. Az angol lap nagyon büszke erre az égi intervjúra és a lord végső felkiáltásával végzi a cikket: „Nem! A világért sem mennék vissza a földre!” — De kár, gondolja erre az a sokmillió ember, akit a lord háborús politikája mindenikből kifosztott, hogy a lord születése előtt nem látta ilyen szépnak a tulvilágot és nem maradt odaát, a hol mennyei békében nem lehet háborúból üzletet csinálni.

Lovagias affér

extrónörökös és tábornok között

Rupprecht trónörökös és Ludendorff súlyosan sértegették egymást.

(München, október 23.) Kinos eset áll most a német közönség érdeklődésének középpontjában. — Rupprecht bajor extrónörökös és Ludendorff tábornok igen sértő módon nyilatkoztak egymásról, úgy, hogy az ügyet lovagias utra fogják terelni, miután a békés elintézés eddig lehetetlen volt. Ludendorff egy lipcei lap munkatársának kijelentette, hogy igaz a prágai Bohemia című lapnak az a híradása, amely szerint Rupprecht bajor extrónörökös befolyásának tulajdonítható, hogy dr. Kahr volt bajor állami főbiztos és volt miniszterelnök megszegte a szavát. Rupprecht a tábornok kijelentését sértőnek találta magára nézve és követelte tőle, hogy vonja vissza a kijelentését, mert az valótlan. Ő annak idején nem tartózkodott Münchenben és így Kahrral nem is érintkezhetett. Ludendorff hajlandó lett volna a nyilatkozat visszavonására, ha Rupprecht viszont elismeri, hogy nyilatkozatát jóhiszeműen tette. A trónörökös erre azonban nem volt hajlandó és Hindenburg tábornagyot kérte fel közvetítésre. Hindenburg írt ítézt levelében Rupprecht sértő hangon nyilatkozott a tábornokról, pedig akkor már Ludendorff hajlandó lett volna Hindenburg döntését elfogadni. Amikor aztán Ludendorff a trónörökös sértő kitételeiről értesült, becsületügyi bíróság elé vitte a dolgot. Rupprecht azonban azt kívánja, hogy a becsületbíróság bajor tábornokokból álljon, míg Ludendorff ez ellen tiltakozik. A közvélemény nagy érdeklődéssel várja, hogy a trónörökös és tábornok afféjét miképen sikerül elintézni.

— Loptak, hogy megszabaduljanak a szolgálattól. Az aradi törvényszék büntetőtanácsa előtt ma két volt rendőr állt lopás büntetével vádolva. Ircan Traian és Hotoran István simándi legények 1922-ben az aradi államrendőrség szolgálatába állottak. Szolgálatbalépésük kötelező nyilatkozatot írtak alá, hogy három évig a rendőrségnél maradnak. Néhány hónapos rendőrszolgálat után Ircan és Hotoran felmentési kérelmet nyújtottak be Gritta akkori rendőrprefektushoz. A kérelmet a rendőrfőnök visszautasította s a rendőröknek büntetést helvezett kiállításba, ha szolgálatukat megtagadják. A két simándi legény ekkor cselhez folyamodott. Elhatározták, hogy lopni fognak, még pedig úgy, hogy kiderüljön a bűncselekményük, mert akkor azt remélték, hogy fegyvelni uton elbocsájtják őket állásukból. A ravasz tervet végre is hajtották. A Holländer fatelepről deszkákat loptak és feltűnően lakásuk előtt helyezték el. A lopást és a tetteseket a detektívek hamarosan ki is nyomozták, de a rendőrök nem érték célt ezzel, mert nem bocsájtották el őket hanem egészen 1924. májusáig kellett a rendőrség szolgálatában maradniok. Lopásért Ircan és Hotoran ellen büntügyi eljárás indult és ebben az ügyben ma volt a főtárgyalás. Mivel beigazolást nyert, hogy a rendőr nem anyagi előny megszerzése céljából loptak, a bíróság a vádlottakat felmentette. Az ítéletben az ügyész is megnyugodott.

Papírárak, könyvujdonságok Sándor hírlapirodában, Arad.

— Az elfogott betörő áldozata. A Közlöny megírta, hogy az aradi rendőrség Traia György CFR. alkalmazott lakásán a napokban elfogott egy régen körözött betörőt. A rendőrség a CFR. alkalmazottat is letartóztatta, mert az volt a gyanu, hogy büntárs Szabó Jenőnek, az elfogott betörőnek. Traia Györgyöt azonban szabadon bocsátották, mert kiderült, hogy a betörővel semmiféle összeköttetésben nem volt.

Nibelungi ének:

az én filmem a te filmed az ő filmje mindenki filmje a NIBELUNGEN. Bemutatja október hó 25-től az aradi URANIA. Jegyek elővételben d. o. 10—12, d. u. 4 órától.

— Leleplezett angyalcsináló. Az aradi államrendőrségnek tudomására jutott, hogy Vancea Mária aradi születésű rendszeresen foglalkozik tiltott műtétekkel. A nyomozás kiderítette, hogy a születésű legutóbb Kahaden Anna gáji lakoson követett el operációt. A születésűt és Kahaden Annát ma letartóztatták és átkísérték őket az ügyészség fogházába.

Férfi télikabát szőrelek, átmeneti raglások, női velourok, posztók télikabáttra, mélyen leszállítottak, melyek elárulitva az

ORIENT divatruházában Arad, Strada Alexandri (Salacz-u. 'sarok)

Utlevelek vizumozása közismert pontossággal Sándor (volt Kelet) hírlapirodában

KÖZGAZDASÁG

Párisban 11 frankra emelkedett a lej.

— Zürichben 2.95, Newyorkban 37 a román valuta árfolyama. —

(Saját tudósítónktól.) Ma a világgiacon a lej újból jelentékenyen emelkedett. Párisban elérte a 11 frankos magasságot, Newyorkban 37 centre ugrott. Zürichben pedig megtartotta tegnapi 2.95-ös árfolyamát. A devizapiac hangulata ujaab nagy lejemelkedésre biztat, mert nagy a kínálat és üzletlenség a magánforgalomban.

HELYI VALUTAÁRAK. (Október 23.) Francia frank 9.40, svájci frank 34, dollár 174, dinár 245, szokol 630, lira 775, angol font 320. — **Külföldiek:** Budapest 430, Bécs 398, Prága 532, Zürich 3430, Milano 780, London 810, Páris 230, Newyork 176 és fél, Belgrád 260.

ZÜRICH NYITÁS. (Október 23.) Amsterdam 204.75, Newyork 519.67, London 2341.25, Páris 2721.25, Milano 22.61.87.50, Prága 15.47.50, Budapest 0.0063, Belgrád 750, Bucuresti 292.50, Varsó 0.60, Bécs 0.0073.25.

ZÜRICH ZÁRLAT. (Október 23.) Amsterdam 204.75, Newyork 520, London 2342, Páris 27.25, Milano 22.62, Prága 15.50, Buda-

— Az aradi pénzügyigazgatóság új tisztviselője. Román Domokort a pénzügyminiszter ma érkezett leiratával az aradi pénzügyigazgatóság számfelügyelőségéhez tisztviselőnek nevezte ki.

— Az aradi Sfatul közgyűlése. A Sfatul Negustoresc aradi csoportjának vasárnapi közgyűlésén olyan fontos kérdések kerülnek tárgyalás alá, amelyek Arad kereskedelmi életét elsősorban érintik. A közgyűlésen minden a kereskedelmet érdeklő aktuális kérdésekről szakelőadók fognak értekezni, hogy az aradi közgyűlés magvas határozatokkal támogassa a bucarestii központot, amely a legnagyobb energiával kívánja keresztül vinni a kereskedők érdekében most készülő törvényjavaslatok megszavaztatását. A legfontosabb kérdések egyike a Vadul Comercialnak, a kereskedők és a kereskedelem hatátságosabb védelméről szóló törvényjavaslatnak a tárgyalása, amelynek mielőbbi tető alá hozása égetően sürgős érdek. A törvényjavaslat rendelkezéseiről dr. Falus Lajos kereskedelmi és iparkamari titkár fog érdekes előadást tartani a vasárnapi közgyűlésen. De méltán a legérdekesebb előadások közé tartozik Zima Tibor kamarai főtitkár és országgyűlési képviselő előadása a pénzügyi politikáról és a pénzkriszról és Faragó Rezső vezérigazgató értekezése a szabadkereskedelemlről. A vasárnapi közgyűlés megmozgatja Arad egész kereskedő társadalmát és a közgyű-

pest 0.0968, Belgrád 7.55, Bucuresti 2.95, Varsó 0.00, Bécs 0.0073.25.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (október 23. **Kifizetések:** Páris 930, London 798, Newyork 177, Milano 777, Zürich 34, Bécs 0.0025, Prága 525. — **Váltók:** Napoleon 700, aranyárka 45, leva 121, török lira 90, angol font 800, francia frank 930, svájci frank 34, lira 770, drachma 30, dinár 250, dollár 177, lengyel marka 0.00033, osztrák korona 0.0025, magyar korona 0.0023, szokol 510.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE (október 23.) Magyar Hitel 425, Osztrák Hitel 154, Salgó 430, Rima 117, Ganz-Damibus 1980, Köszén 2610, Szlavonia 74, Schick 44, Kereskedelmi Bank 1040, Cukor 1975, Csáky 12, Ofa 477 és fél, Hazai Takarékszövetkezet 2880. (A számkok ezekben értendők.)

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Október 23.) **Belgrád** 1098—1104, **Bucuresti** 438 443, **Newyork** 76630—77030, **Páris** 4016—4046, **Milano** 3330—3350, **Bécs** 107.90—108.50.

lésen impozánsan fognak demonstrálni a kereskedők érdekeinek megvédéséért.

MOZI

xx „Játék a halállal” című film-drámát ma pénteken utoljára vetíti az aradi Apolló. Izgalmas hétfelvonásos filmdráma ez, amely állandó halálos veszedelmek között játszódik le. A vállalkozó szellemű és kalandos természetű amerikai riporterek életéből merült a film témája, amelyet ma pénteken utoljára vetít az Apolló mozgószínház.

xx Szombaton lesz a „Vérző aréna” bemutatója az aradi Apollóban. A szezon leghíresebb rendezésű cirkusz-filmje ez a nyolcfelvonásos filmdráma, amely a spanyol bikaviadalok életéből merítette témáját. A film a Paramount filmgyár remeke és Balasco Ibanez világhírű spanyol író munkáján yomán készült. A főszerepekben Rodolpho Valentino és Lia Lee tomboló sikert értek el. A nagyszerű film szombattól kezdve szerepel az Apolló mozgószínház műsorán.

xx Az aradi Uránia mozgószínházban ma pénteken utoljára kerül vetítésre Amerika lázban (Démonok karjaiban) című kalanddráma. — Houdini, a világhírű amerikai bilincs törő, ki egyben a legmerészebb és legügyesebb artisták egyike, játsza a főszerepet és a legveszedelmesebb műtatványokat produkálja játszó könyvnyelvéssel. Előadások kezdete fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor. Szombaton először — Nibelungen.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felolós szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF

Szenzációs divatkiállítás Aradon.

Eredeti párisi modellek bemutatója az aradi Apolló színházban.

Hatalmas értékeket és gyönyörű modelleket vonultat fel a közeljövőben az aradi Apollóban az „Au Printemps” (ezelőtt Missir) aradi üzlete. Arad legszebb és legnagyobb divatháza. Eredeti és kizárólag párisi modellek azok, amelyeket a cég párisi központja küldött le a kiállításra és mintegy 150 a legutolsó divat szerint készült kabátot, uccal és estélyi ruhát állítanak ki, amelyet egy ugyancsak Párisból érkezett mannequin mutat be. Az aradi divatház az Apolló színházban rendezendő kiállítás során a legeredetibb és legérdekesebb párisi divatkreációkat tárja elénk, amelyek értéke sok milliót tesz ki.

Hires bécsi kereskedő tragikus öngyilkossága

(Bécs, október 23.) Két hét előtt a bécsi lapokban gyászhiír jelent meg, amelyben Storch Emil, az osztrák főváros egyik legismertebb kereskedője tudatta, hogy felesége hirtelen elhunyt. A múlt héten magát Storch Emil temették el amélikül, azonban, hogy a lapok ezt közölték volna. Most kiderült, hogy Storch öngyilkosságot követett el. Bécs egyik leggazdagabb kereskedője a nagy krízisben elvesztette egész vagyonát. A hitelezők még a butorokat is lefoglalták, ami beteg feleségét annyira megrendítette, hogy agynak dönt. Az amúgy is súlyosan beteg aszszony agóniában feküdt, mikor a végrehajtó ismét megjelent és a halállal vívódó asszony szobájában új foglalatásokat eszközölt. A megtört férj és a gyermekek rimánkodása sem tudta a végrehajtót annak belátására bírni, hogy egy haldokló szobájában talán még sem kellene foglalatni. Az aszszony még a végrehajtó ottlétése alatt meghalt. Storch erre világitógázzal meg akarta mérgezni magát, azonban gyermekei, közöttük Mária Terézia renndel kiténtek és bárói rangra emelt egy lánya fia, felfedezték tervét és idejekorán megmentették. A temetés után Storch azonban hirtelen eltűnt és csak a múlt héten akadtak rá tetelemére volt áruházának egyik félre-eső helyén, ahol tényleg sikertült az öngyilkosságot a gázcsapok felnyitásával végrehajlania. A köz-tiszteletben állott házaspár tragédiája az osztrák fővárosban óriási feltűnést és egyuttal részvétet kel tett.

„OJA” BUCUREȘTI,
Șerban Voda 116. 5720

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel szives tudomásra hozom, hogy a Radna-Lippai Butorgyár Lipova cégből Grünbaum Mihály ur 1924. október 15-ével barátságos uton kilépett s azt magam vezetem tovább. 10.140

Teljes tisztelettel:

Radna-Lippai Butorgyár,
SINGER VILMOS.

Rudolf Mosse 9330.

Dr. Groszman Alfrédné szőnyegszövő-műhelye

Arad, Strada Moise Nicoara 17. (Pótfői-ucca). Raktáron tart és rendelésre készít eredeti keleti minták szerint, legjobb anyagból készült, közel csomózott szőnyegeket. Készít hiteles antik rajzmintákat. Elad kipróbált, legjobb gyapjufonalakat, valódi perzsa színekben, ugyancsak felvívó- és löszvívó fonalakat. — Kezdeknek állandó tanfolyam. 10133

Kádár István

uri szabóüzlete Arad, Str.
Bucur No. 3. (Étvös-ucca)

készít elegáns urí-ruhákat előnyös árért Állandó szövetraktár.

Az Erdélyi Élet

minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével. Olvassa és terjessze!

Hatóságilag engedélyezett

CURIER VÁLLALAT!

Utlevelekre visumot 36 óra alatt 5955 szerez és megbízásokat felelősség mellett intéz el. Futár naponta indul Buourestii, Cluj és Timișoara-ra. Gyűjtőhely: OCTOGBN dohánytözege. Arad

ORBÁN ISTVÁN műbutorgyára

Arad, Piața Stefan Cel Mare (Béla-tér) 16. sz.

Legelőbb butorbeszerzési forrás. — Készít a legjobb kivitelben eredeti művésztervek után háló, ebédő, uri, leány, gyermekszobákat, bank ésszálloda berendezéseket. — Rudolf Mosse 7018

Játék a halállal.

Izgalmas dráma az amerikai riporterek életéből.

Ma utoljára az aradi
APOLLOBAN.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésért ára hétköznap 2 lej, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kivált szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Lévelezés.

„RÓZSA” jellegű levél van az Aradi Közlöny kiadójában. 5979

Alkalmazás.

JÓ CSALADBÓL való, intelligens kisasszonyt keresek 12 éves leánykámhoz. Képezdőt végzetten, vagy románul tudók, előnyben részesítenék. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 900

ROMÁN-MAGYAR levelező könyvet keres „Romcar” Arad, Str. Bratianu 3. 5946

EGY vidéki szivógázmotorralom, fiatal, kis családdal bíró molnárokat és egy speciál szivógázmotor gépészt keres. — Cim Bánát Hirlapirodában Timişcara (Temesvár.) 5983

KÉTTAGU idősebb uricsaládkhoz ajánlkozok háztartás vezetésében jártas intelligens leány. Nem nagy fizetés, hanem inkább családiás bánást kíván. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5987

Lakás.

KIADÓ 1 szoba, konyhahasználattal, gyermektelen házaspárnak. Cim özv. Simon Istváné Arad, Calea Radnei (Radnai-ut) 24. 5982

FÖTÉR közelében butorozott szoba fiatalember részére kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5984

LAKÁSOK, egy és kettő szobások butorral átadók Boross ügynökségnél Arad, Strada Consistorului No. 9. (volt Batthyány-ucca.) 5984

Vétel és eladás.

NAGY ŪSTHÁZ üsttel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 600

HAT SZEMÉLYES japán csokoládé készlet, 6 pár ezüst evőeszköz, kina ezüst mocca servise, használt vakond bunda, nyest boa, városi bunda, kézimunkák, disztárgyak, fotelek, szőnyegek, fali óra, számóvár, Biedermayer-szalon és székek, szalonok, íróasztalok, könyvszekrények, kredenc, asztalok, asztalnemű, szarvas aggancs, összecsíkható vasúgy, stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

ELADÓ SZÓDAGYAR teljes felszereléssel. Simandán Péter Macea. 5947

NYOLC HP. szürke, magyar állami, 14 éves szekrény, idősebb magánúró kazánal, esetleg a szekrény külön is eladó. Cim Kabát Sándor Pecica-Maghia-ra (Magyar-Pécska) 150. házszám. 5975

BIZOMANYBA VESZREK complete szoba-berendezéseket, butorokat darabszámra, szőnyegek, ezüst, mű, antik, bronz és disztárgyakat, ékszerket, festményeket, féuernoműket, szőrmeket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em. jobb. 1000

WERTHEIM-kassza, jóállapotban eladó. Megtekinthető. Rubinstein Mór szállitónál Arad. 5978

Reithoffer-féle gummikabátok érkeztek!

Gummi kabát Lej 960.—
Fregoli gummikabát Lej 2250.—
Férfi öltöny Lej 1650.—
Férfi raglán Lej 2450.—
Bőrkabát Lej 3850.—

Muzsay József

férfi-, fiu- és gyermekruha telepe
Arad—Nagyvárad. 5676

Ingatlan.

HÁROM kis hold szőlő házzal eladó Arad határában, Nyomásköz-dülő 8. sz. 3974

NÉGYLAKÁSOS belvárosi ház eladó. — Három uccai szoba, fürdőszoba, stb. elfoglalható. Arad, Str. Calvin 18. 15.102

BEL- ÉS KÜLVÁROSI kisebb és nagyobb bér- és magánházak 90.000 lejtől feljebb, valamint több borbély, hentes, fűszer, szatócs, vendéglő és kocsma üzletek lakásokkal eladók Boross ügynökségnél Arad, Strada Consistorului No. 9. (volt Batthyány-ucca.) 5985

Oktatás.

FRANCIA. ANGOL órákat vennék perfect nyelvtanárától. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 3000

Különféle.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabászati tanfolyam az esti órákban is Arad, Str. Eminescu 6. 2348

LICHTWITZ

LIQUEURS

4946

Belvárosban

legszebb uccában, kisebbszerű modern magánház átvehető 2 szoba, elő-, fürdőszobás lakással, 260.000 leiert eladó, 180 ezer lej készpénzzel átvehető. Megbízott URANUL-iroda Arad, főpostával szemben. 16.062

Nagyforgalmu fűszerüzlet

a Strada Műrűsesti (volt Kossuth-uccában) berendezéssel együtt sürgősen eladó. Megbízott URANUL-IRODA Arad, főpostával szemben. 16.062

Kétszázezer

lejjel óvadékképes állást vállalna a kereskedelem ágazataiban teljesen jártas, agilis, nős, komoly üzletember. Megkereséseket „Szorgalmas” címen 15.102

WALLINGER hirdetője Arad továbbbit.

HAJAT VESZEK

Fischer János modern hajmunka vállalat, Arad, Str. Marasesti (v. Kossuth-u.) 24.

1920 termésű ménési ó-bor

vörös (édes főlásszu) és fehér (sovignon, bakator, kadarka) circa 130 Hl. er. s. édes uriborok. Csak finom árura reflektálók figyelmében. — Cim: 5942

BUZDUGAN bankigazgató,

Oraştie (Szászváros)

ATLANTICA KÁVÉ ÉS TEA

Rudolf Mosse 9329 keverékei legjobbak, legolcsóbbak.

Jó megjelenésű,

perfect román, jogi tanulmányokkal és hosszú irodai gyakorlattal rendelkező fiatalember banknál, vállalatnál

titkári vagy bizalmi állást keres.

Ajánlatok „26” jellegű a „Bánati Közlöny” kiadóhivatalába Timisoara Piata Sfanta Georgehe 2. kéretnek. 407

TEA TÁRSASÁGBAN

TEA

TEASZKANINA

„tartalomadus”

AZÉRT LEGOLCSÓBB ÉS EGYUTTAL A LEGFINOMABB TEA HASZNÁLATBAN

Rudolf Mosse 9332

Önállóan

dolgozó szobrász segéd felvétetik.

10140

Victoria butorgyár, Arad, Strada Ioan Calvin 42.

Rudolf Mosse 9331

Perfekt magyar-német gépirónó keresztetik

Román nyelvben jártas előnyben. Ajánlatok „Szorgalmas” jelige alatt Rudolf Mosse (Sándor hirlapirodába) Arad, küldendők. 10140

INVITARE. S. A. Comertul de lemne „Arad-Podgoria” in 2. Noembrie 1924. la orele 3 1/2 p. m. la Ghioroc in localul sau propriu isi tine ADUNAREA GENERALA EXTRAORDINARA la care prin aceasta se invita Dnii actionarii. Obiecte: 1. Alegerea 2 actionari pentru autentificarea procesului verbal si designarea notarului. 2. Propunerea directiunii in chestiunea sporirei capitalului societati de la 200.000 lei pe 3.000.000 lei. 3. Modificarea §-ului 6. al statutelor institutiunii. 4. Eventueli propuneri. Ghioroc, la 22. Octombrie 1924. Directiunea. 5977

Zsiros bőrök, barkás sima és vikszosbörök, oles talpak és szattyánok TAFROV SEBESYEN bőrkerekésében, Vilamos állomás mellett. Bal. Regale Ferdinand 62.

Kiss András és Fia

férfi szabó, Arad, Bul. Regale Ferdinand 3. (Victoria takarékpénztár-épület.)

Legújabb divatu uri ruhákat jutányos áron készít. Szövet raktáron. 5976

BORNSTEIN photo-salon, ARAD, készít elsőrangú kiviteletű fényképeket és fényképnagyításokat. (új Neuman-ház)

Feltűnően olcsó árak! Újabb küldemények érkeztek a legújabb űszet és téli felöltő és ruha udonságokban:

PLESZ

központi női és gyermekfelöltő nagyruházata ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben. Kérem a címre figyelni!!! 517

Megjelent Magyarországon 1924. évi Kereskedelmi, Ipari és Mezőgazdasági Cimtára

(Mosse kiadás). Kapható: Rudolf Mosse r.-t. arad: főlkjánál, Arad, Bul. Reg. Maria 10. (Sándor v. Eelet hirlapirodában. Hajós gyógytár mellett.) :: Rudolf Mosse 9333

TETRA baby kelengye, harisnya, perzsa fonál legolcsóbban Weisz és Benjamin cégnél, Arad